

TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:

W. N. REIVO, SULO SYVANEN, ADOLPH SALMI, ALEX SEVO,

TOVERI (THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmoitusluku 40c palstatumalla. Kuoleman-ilmotukset \$1.50 kerta ja muistovierityillä \$2.00 kerta. Kihlailu, syntymä ja avioliitto-ilmotukset \$1.00 kerta, haluantiotoja nimenmuutto-ilmotukset 50c kerta, naimis-ilmotukset \$1.50 kerta, avioero-ilmotukset \$1.00 kerta. Seisovat ilmoitukset sopimukseen mukaan. Satunnaisia ilmoituksia tulee rahaa seurata maksuksi. Englanninkielisiä suomentetaan vapautti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements. TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT

Yhdysvalloissa ja Canadassa: Yksi vuosi... \$5.50 6 kuukautta... \$3.00 3 kuukautta... \$1.60. Suomeen ja muualle ulkomaille: Yksi vuosi... \$8.00 6 kuukautta... \$4.25

SUBSCRIPTION RATES:

In the United States and Canada: One year... \$5.50 Six months... \$3.00 Three months... \$1.60. Outside of U.S. and Canada: One year... \$8.00 Six months... \$4.25

Suomen työväestö vetoaa luokkaveljiinsä muissa maissa

Suomen Sosialistien Ulkomaa-järjestön keskuskomitea julkaisee seuraavaan vetoamukseen kaikkien maiden työläisille: "Uudelleen käännyimme työläisten puoleen kaikissa maissa. Toverit! Hirveä on Suomen punasen työväen kohtalo. On kulunut neljä kuukautta vallankumouksen kukistumisesta ja yhä edelleen raivoava valkonen terrori maassa. On käynyt ilmeiseksi, että Suomen porvaristo ajkootu tuho koko punasen järjestyneen työväen, kaikki ne 70-80,000 vallankumouksellista, jotka nyt viruvat vankileireillä ympäri maata. Näillä vankileireillä jatkuu päivästä päivään järjestyneitten työläisten tuhoaminen ilman loppua. Päivittäin kuolee heitä satakappalla nälkään ja tauteihin. Päivittäin jatkuu heidän säälimättömän ampumisensa sitä varten järjestettyjen pikaokkeuksien päätöksillä sekä yksityisesti kostonhalusta ja luokkavihasta. Jokaisessa vankileirissä nousee täten murhattujen työmiesten luku useihin satoihin. Suomessa lasketaan, että valkonen terrori ri-

huessaan on ehtinyt tappaa melkein yhtä paljon kuin sai surmansa koko sisällissodassa, nimittäin noin 20,000 miestä, naisia ja lasta. Ja tämä mielipuolinen murhavinna ei taukoa. Enemmän kuin sata pikaokkeutta jatkua tuomioita kapinallislille. Kuolemantuomioita, elinkautisia kuritushuonetoimioita, monien vuosien vankilatuomioita, yksityisten työläisten omaisuuden takavarikoimispäätöksiä! Heitä ei kohdella sotavankina, vaan yksinkertaisesti rikoksellisina, joita syytetään murhista rosvouksista ym., niihin käsitettiin sisällytetään punasen hallituksen aikaiset toimenpiteet ja tapaukset avoimessa taistelussa kansalaissodassa. Kosto, tuomarien mielivalta ja luokkaviha sanelee tuomiot.

Sosialidemokraatin henki ei ole kartanokoiran arvoinen, sanovat valkokaartilaiset itsekin, ja ilman edesvastausta saa edelleenkin ottaa punasen hengiltä koska tahansa.

Huolimatta odottavasta kuolemasta pakenee vankileireiltä paljon rääkittyjä vankeja.

Toverit, työläiset kaikissa maissa! Kuulkaa Suomen järjestyneen työväen tuskanhuuto! Nostakaa äänenne puolestamme, sillä valkonen terrori, jota Suomen porvaristo ei tahdo hillitä, aikoo tuhota punasen proletariatin viimeisen mieheen ja naiseen saakka. Me vetoamme siihen kansainväliseen solidariteettiin, mitä punasen työväen solidaarisuus on ollut kauan on julistettu. Pakotakaa hallituksenne puuttamaan Suomen veriseen kysymykseen.

Toverit Venäjällä, jotka itse olette saaneet kokea sitä julmuutta mikä seuraa valkokaartin askeleita! Pitäkää Suomen vallankumouksellisen työväen kohtalo silmienne edessä ja taistelkaa viimeiseen veripisaraan päälle lunkevia vallankumouksen vihollisia vastaan, nostaen työläisissä muissa maissa meidän puolestamme!

Toverit Skandinavian ja liittolaismaita! Nostakaa vastalausemursky Suomen kansan pyövelteitä vastaan! Levittäkää kohtalostamme tieto maailman kansoille!

Toverit Saksassa ja Itävalta-Unkarissa! Jos sanamme ylettyvät teille saakka, niin sanomme, että nousee ja painostakaa hallituksinne, sillä se oli juuri-

saksalainen sotaväki, joka kukisti työväenvaltion Suomessa ja jonka avulla valkonen terrori nyt maassa raivoaa. Älkää vastatko meille: olenko minä veljeni vartija! sillä parempi on kuolla kuin antautua kansainväliseksi santarmiksi ja pyöveliksi työväenluokkaa vastaan.

Suomen ristiinnaulittu työväki vetoaa luokkavereihinsä kaikissa maissa. Osottakaa todiksi kansainvälisen luokkasolidarisuutenne vakuutus! Kuulkaa tuskanhuuto Suomesta, toverit ja työläiset kaikissa maissa! Suomen Sosialistien Ulkomaa järjestön keskuskomitea.

Työväen liikkeen kolmen eri muodon keskinäiset suhteet

Kansainvälisessä, sosialistiliikkeessä on periaatteessa ja käytännössä hyökkäyksiä kolme eri järjestöä, joilla itsekullakin on eri tehtävät luokkataistelussa — yhteistä niillä on hankkia työväelle huojennusta kapitalistien riistoa vastaan ja lopullisesti kohtaa työläiset yhteiskunnan peräsemeen.

Lähimain ylläolevalla katsantokannalla lepäävät ne keskustelut, joita se ponsi mikä laadittiin Kööpenhaminan kansainvälisessä sosialistikongressissa osustoituminnasta, joka ponsi hiljattain julusti Toverin valkeraassa. Sen sisällöstä, mikäli se koski suoraan osustoituminta, on ollut riittävästi selityksiä, joten täällä ei tarvitse toistaa sitä. Vaan eräs seikka, joka sukeltaa esille tämän asian yhteydessä, on kysymys siitä, miten eri järjestöjen on suhtauduttava toisiinsa.

Meidän suomalaisten keskuudessa on ollut riidanaheena se, että unionistinen ja sosialistinen toiminta pitäisi olla yksi ja sama. Luonnolliseltaan näyttää perustellisesti katsottuna, että unioni voisi ajaa työläisten poliittisen toiminnan ja painavimman sosialistipuolue unionin muun, vaan jokapäiväinen käytännön ja heidän perheittänsä vaan myöskin porvarilliselta tahoilta vakuutetaan että puutteellisen ruuan takia suuret määrät vankeja kuolee nälkään tai tauteihin. Vieläpä muun suuri suomalainen työväestöäkin äskettäin julkisesti lausui, että "vankileireissä kuolee vankeja kuin kappasia" ja Viaporissa oli "kurjuus vankien keskuudessa ennen kuulumaton."

joita eivät suoranaisesti ole paikkatyöväkeä koskevia. Unioni ajaa suorastaan työläisten työehtoja ja -palkkaa koskevia parannuksia. Jos mielen menestyksellisesti toimia työväenluokan hyväksi, niin niiden pitää olla eri järjestönä, ja olla yhteistoiminnassa siten kuin sosialistipuolueen ohjelma sisältää. Sama suhde on osustoitumintaan nähden, jos puolue sitä puoleena rupeaisi ajamaan, niin se sidottaisiin pankkeihin ja muuhun kapitalistiseen liikemaitaan ja sillä tehtäisiin puoluehottomaksi, eli katkaistaisiin sen vallankumouksellinen kärki.

MAILMANKATSOMUKSIA

LAHTARITERRORISMI SUOMESSA.

Heinäkuun lopulla julkasivat Skandinavian maitten työväenjärjestöt seuraavaan julkilausuman valkosen terrorin johdosta Suomessa:

Yhä enemmän aikaa vallitseva yhteiskuntajärjestys kaikkialla riisua pois verhojaan ja esiintyy alostomassa raakudessaan. Valtiottaan villillä raivoavan maailman sodan lisäksi tulevat nyt poljetujen ja heljän vallitsijainsa villiset sisäiset ristiriidat ja viimein mainittujen vastavallankumoukset vallankumouksia vastaan. Maailma ul veressä ja väkivalta hallitsee kaikkia ja kaikkialla. Onnettomassa Suomessa on raha yhteiskunnan olemus paljastunut tavalla, jonka pitäisi saada sokeatkin näkeviksi. Täälläkin "osottautuu" jolleen, kuinka mahtajan kosto on paljo julkempi kuin sorrettujen viha. Tilanne näyttää pukeutuvan yhä parempiin muotoihin. Samalla kun punan hallitus poisti kuolemanrangaistuksen virallisena rangaistuslajina ja joka tapauksessa koetti estää niitä julmuuksia, lantultaan usein varsin epäinhimillisillä, joita siitä huolimatta vallankumouksen kuohussa tehtiin, toimeenpanevat tai sietivät valkoset johtoelimet monin paikoin niinhyvin asetettujen kuin siviilihenkilöiden, miesten ja naisten joukkoteloitusta, usein ilman mitään tuomiota tai tunkintoa. Niin, vieläpä tietävästi syyttömiinkin käydään sotilaspoliittista määräkysiä käsittelemään virallisista tiedonannosta, jotta he verellänsä saisivat sovittua sellaista rikkomukset, joita ei ole tavattu.

Tämän menettelyn kaltaista on myös se kohtelu, jota huolimattomissa perustuksissa, näytään harjoitettavan punaisia vankeja kohtaan vatsessa päätöksillä. Ei ainoastaan työläisten ja heidän perheittänsä vaan myöskin porvarilliselta tahoilta vakuutetaan että puutteellisen ruuan takia suuret määrät vankeja kuolee nälkään tai tauteihin. Vieläpä muun suuri suomalainen työväestöäkin äskettäin julkisesti lausui, että "vankileireissä kuolee vankeja kuin kappasia" ja Viaporissa oli "kurjuus vankien keskuudessa ennen kuulumaton."

Monien yhtäpitävien tiedonantojen Nämöllen siis, veii Jaäkari kaikki lavertelut sikseen. Me tervehdimme sydämellisesti te vetulleiksi jokaisen työläistoverin, tulipa hän mistä joukosta tahansa, joka väijä antautuu rehellisesti taistelemaan työväenliikkeen riivessä, mutta emme mitään joukkoyhtymistä, jossa kaikki summassa tulisivat mukana. Sosialistipuolue ei kaipaa "porvarillisesti ajattelevia Hilutia" mistään joukosta. Jos he näkevät sosialistipuolueen "siksi" mikä se on, niin he tulevat mukaan ilman neuvottelua, mutta elleivät sitä muuten näe, niin neuvottelut eivät mitään anta. Pänsiilitellyt ovat epämieluisi-rehellisille työläisille, siksi ei niitä sel'ais heillekään, vaan käsi suoraan ilman oikaita ja siihen tarttuko jokainen joka katsoo velvollisuudekseen "työväestö" taistelua avustaa.

Tekipä jo mieli Seattleen.

Tämän viikon ajalla on tämä rakas Astoriamme antanut niin paljon vastuksia, että olipa jo vähällä, ettemme tässä torstain aikana ottaneet painokampajuuksina oimenne ja laputtaneet Seattleen. Täällä, näes, tämä kaupunkimme itsevaltais, Hammond Lumber Co., joka ei työläisilleen milloinkaan hyväksy lakko-oikeutta eikä mitään muutakaan oikeutta, otti ja pani sähkökivynsä "suurlakkoon" jo alkuvuodesta, eikä se hienä "sittävain selvitetty" vielääkään.

Lakko oli niin täydellinen, että katuvuonutkin seisahdettiin vain missä tykkäsivät, panipa moottorinies katensä ristiin ruoilleen täi puti nyrkkä tuskusaan. Ja seurasi oli se, että muutkaan sähkövoimalla käyvät koneet eivät uskaltaneet pyröitä Kun Toverin paja on niin täydellisesti nudaikäinen, että yhä tään konetta ei enää käytä mi-

puolueena rupeaisi ajamaan, niin se sidottaisiin pankkeihin ja muuhun kapitalistiseen liikemaitaan ja sillä tehtäisiin puoluehottomaksi, eli katkaistaisiin sen vallankumouksellinen kärki. Sosialistisesti valistuneet työläiset käsittävätkin mainittujen kolmen järjestön suhteet toisiinsa ja niiden eri tehtävät; tietämättöminä työläisten keskuudessa ne tuottavat kahnausta.

LAHTARITERRORISMI SUOMESSA.

muokana, joita on esitetty valtiopäivilläkin, pidetään monia sosialidemokraattisia valtiopäivämiehiä vangittuina ilman että heitä edes tutkitaan ja tuomitaan. Tämän kautta estyy myöskin varajäsenten kutsuminen niiden tilalle, joita täten on ristetty vapaus. Kuoilleitten valtiopäivämiehisten tilalle ei myöskään valtiopäiväjärjestykseä mukaisesti kutsuta varajäseniä.

Maan hallitsemista sellaisen eduskunnan avulla, josta sotilaallisen ja hallinnollisen mielivallan kautta siten ovat pois suljetut vallitsevan rahayhteiskunnan eniten sortamien työn orjien edustajat, voidaan tuskin pitää toimenpiteenä "lallisuuden palautta miseksi" ja varmaa on, että sellainen menettely vie mahdollisimman kauvas siitä oikeuden poliittisesta, jolla yksin voi tasottaa tietä parempiin alkoihin.

Kaikkii rauhan ystäväit toivoivat kansojen itsemääräämisoikeuden maailmansodan jälkeen pääsevän toteutumaan ja myös eri kansallisuuksien muodostamissa valtioissa pukeutuvan oikeudenmukaisen järjestyksen muotoihin näiden eri kansallisuuksien välillä. Tähän asti suoritettu Suomen uuden perustuslain käsittelyt soittavat kuitenkin, että nykyisessä eduskunnassa, josta sosialidemokratian edustajat ovat melkein kokonaan pois suljetut, tällainen katso min ushkaa kokonaa tai ainakin oloellisesti joutua järjätetyksi. Muu ten olisi toivoton, että Suomi, joka oli rakentanut sarastavan itsenäisyytensä kansojen itsemääräämisoikeudelle, olisi antanut maailmalle esikuvan nykyaikaisesta valtiomuodosta, joka kaukonäköisellä, oikeuden mukaisella ja vakuuttavalla tavalla olisi järjestänyt eri kansallisuuksien suhteet välittäen.

Tällainen kehitys on sekä kansainvälisellä että inhimillisellä näkökannalta katsottuna omiaan herättää tänään mitä suurinta huolta. Se heittäisi stäpäläisi synkän varjon yli tulevaisuuden ja muodostaa toden näköisesti pohjan uudelle selkkaukselle, joiden laatu ja laajuutta Suomelle samoin kuin naapurivaltioille kukaan ei voida arvioida. Erittäinkin järjestynt sosialismi ei voi valkea nemalla katsoa suomalaisten työläisten veristä valmcaimista.

Lahtarit siis viimeinkin toiveittensa perillä.

Suomen eduskunnan lahtari sakkii, jonka toimenpiteitten vaikutuksesta eduskunnan kaikki kansanvaltaiset jäsenet ovat väkijärjestyksessä, siten saa maksur sähköt, joka kuuluu metallin su luttamiseen, vaikka sulatus ta pahtuu aivan turhan takia.

Nämä vaikeudet ne panivat a jattelemaan, että ollapa seurannut sitä seattlelaisten viisast siirtämisneuvoa, niin ei olisi säh köpälää, Emme sentään alka neet muuttotoimiin, vaikka meissä siihen riittävä sähkö olisi ollut kaikissa. Pelotti että ehkäpä siellä olisi espanjalaisia nu haa, johon voisi sairastua koke Toveri: — Pohjan Tähti Fitch burgissa kuuluu siihen jo sairas tuneen.

Täällä Astoriassa ei ole kulle mma pelkoa kulkutandesta sillä kaupunki on niin likainen j siivoton, että kulkutanditkaan eivät siihen tartu. Ja siksi olem me toistaiseksi Astoriassa. Ny t on tänään sähkökin niin, että tekisi mieli tarjota osan siitä tä käläiselle sähkövoimalle laimak si.)*

*) Senjälkeen kun ylläoleva oli jo kirjoitettu, tuli tieto, että tämäkin "suurkaupunki" on julistettu suletkuksi, nuhaa pelään. Nämöllen olemme siis täällä samanaikaisesti kuolemanvaarassa kuin muissakin suurkaupungeissa, ellemmme mene Hwacoon, jonka tuleva milioneeriklubi meistä niin sanomattomasti pitää. — J. K.

Tämän vuoden huhtikuussa julkaistiin Ruotsin, Norjan ja Tanskan sosialidemokratia, eri ryhmien ja muissa asioissa vallitseviin mielipide-eroon vatsuksiin katsomatta, päättävään julkilausuman jo silloin alkaneita joukkoterroristuksia vastaan. Tämän ensimmäisen mielipidemieluisen täyden nykiseksi lausuvat kaikki Ruotsin sosialistisen puolueen ja ryhmät sekä Norjan sosialidemokratian työväen puolue nyt edelleen syvimmän valituksen ja vakavimman paheksuimansa edellä esitettyjen ihmilöitten johdosta Suomen uusimmissa hallitustavassa.

Ruotsin sosialistisen puolueen ja ryhmien asettama komitea Ernest Erikson, Albert Forssell, Richard Sandler, Chr. Sjöström, Ruotsin sosialidemokratian työväen puolueen edustajat. Carl Lindhagen, Ernst Åström, Sosialidemokratian vasemmostipuolueen edustajat. Ivan Ojelund, Ruotsin nuorsosialistisen puolueen edustaja. Arvid Johansson, Ruotsin työväen keskusjärjestön edustaja.

Norjan sosialidemokratian työväen puolueen puolesta: Kyrrö Grøpp, esimies. Emil Stang, varaesimies. Viljatan huhtikuussa julkastuun vaatimukseen Tanskan sosialidemokratian työväen puolue, silloin kuin myöhemmät esiintyneet sanoalehti tiedonannot ovat oikeita, mitä syvimmän valittua niissä kuvattuja olosuhteita ja vaatii Suomen hallitusta ottamaan lompettyä voitettua kansanosaa kohtaan, täten viisaan sovituksen poliittikan kautta ratvatakseen tietä paremmalle ajalle.

Tanskan sosialidemokratian työväen puolueen puolesta: Aising Andersen, sihteeri. SAKSALAISEN SOTILASAVUN HINTA. Eräs suomalainen porvarilehti kirjoitti Saks. ja S:n väliseen kauppa sopimukseen koskuneeseen arvosteluun johdosta on valtioneuvos Edv. Hjelt Hbl:ssa julkaisut kirjeituksen, jossa hän m. m. huomauttaa, että talon delleistä asiain tunteus käydäisyyden neuvottelussa tosin olisi voinut olla paremmin edustettu, mutta että kuitenkin on väärin etsiä syytä siihen että sopimus suomalaisten kannalta on vähemmän tyydyttävä kuin toivotavaa olisi, puuttavasta asiantunte muksista, vaan oli syy kokonaan poliittista laatu. Sopimuksen pävittämiseen vaadittin nopeaa ja välistä väistä toimintaa. Elleivät valtuute tuli olisi rohjenneet ottaa tästä vast tuulle näyttäisi nyt moni asia vielä toiselta. Punainen hirmuvalta todennäköisesti tätä nykyä olisi kistettu ja mitä uhreja olisi määrän kien ja sisällisen sodan jatkumisen vielä muutamaa kuukauden aikana vaattunut! Tässä oli kyseessä arvo la, joiden rinnalla taloudelliset seikat sinä lyhyenä aikana minkä sopi

Lahtarit siis viimeinkin toiveittensa perillä.

Nyt ajattelevat lahtarit, ette ole mitään pelkoa sellaisesta kuin tasavalta presidentiteineen ja vaaleineen, jotka horjuttaisivat porvaristovaltaa ja saattaisivat vielä kääntyä vastaan preussilais ja junkkereita.

Mutta se ilo saattaa olla paljo lyhyempi kuin lahtarit avustavatakaan. Junkkerivalta vapisee jo Preussissa ja järkyttää Suomen lahtarivaltaistuintakin. Se työläisveri, joka vuoksi Suomen kunnalla, ei ole vankka valtaistuimen peruste; se on niljasta, vksin kannukset eivät sillä pidä lahtareita pystyssä, täytyy olla sapelit luuisti iskettynä työläislihaan. Ja niin onkin Suomessa laita. Preussilaiset pisti metä tukevat lahtarihallitukseen horjuttava valtaistuina, jota saksalaista junkkeria nyt istutetaan. Paneko Amerikan suomalaisen santarmiliitit kruunausjuh lallisuudet toimeen täällä, ei ole vielä ilmoitettu.

Ne osastojen lehdenlevityskilpailut.

Kun tänä aamuna haastattelin tilauslehteen pitäjää, tein sen suurella uteliaisuudella, sillä en mus on voimassa, eivät paljon pal na. — Tosiin sanoen: elleivät lahtarit olisi myyneet Suomen taloudellisia apu keinoja saksalaisille, niiden määrää mästä hinnasta, niin olisivat he hävinneet. Mitäpä merkitsee Suomen taloudellinen orjuuttaminen kun sillä saatiin pelastettua harvinaivalta. — POORTITALOT YLIOPISTOITA. Kerran eräs papin sälli kauhissaan saarnasi ja sanot: "Amerikan suomalaiset poortitalot ovat jumalattomuuden työsojia, niissä versoo uskonnaan vastainen henki, kaikenlaisen jumalattomuus ja jumalankielinen. Ne ovat päheiden pesä, joissa nuoret miehet oppivat rikoksi ja raqoiksi, niissä oikein urheiluan ri vauksilla." — Emme saata kieltää, ettekö niistä tuonkimalista käsitystä saisi. Mutta saa niistä toisenkinlaisen. Niitä voi pitää suomalaisten työläisten yliopistoina. — On ominaista, että kun kokoontuu paljon nuoria miehiä koolle, niin siinä syntyy hilpeä mieli, keskustelun kaikenlaisista hassuustuksista. Joukossa on kaikenlaisia sälellä, jolla on Kohtalorikas elämäntarina, he tavallisesti ovat avomielisiä ja juttelevat kaikki mitä ovat nähneet ja kuulleet maailmalla. Kun jutut koetaan saada mahdollisimman hauskoiksi, niin ne tulevat höystetyksi riivouksilla aivan kuin itsestään, ilman että olisi paha tarkoitus, ja sinäkin kehitytään niinkuin kaikkensa muussakin, jota viljeillään mahdollisimman pitkälle, valkakaana sel lainen ei olisi suotavaa. — Kun olemme tehneet silmäyksen papillella Ratseella nuorten miesten majalla pitäjällä, valkakaana sel läinän ei olisi suotavaa. — Niissä keskustellaan myöskin hyvistä ja hyödyllisistä asioista, kuten uskonnosta esim., mutta uudenaikainen valitukseen saaneet työläiset antavat hyökkäviä lausuntoita sellaisesta uskonnollisesta käsituksesta mitä papit syöttävät herkkäuskolille ja tietämättömillä ihmisille. Se se kauhittuutta pappeja, että joutok ojttelevat ja keskustelevat omintakeisesti usknonnasta. Niissä myös keskustellaan yhteiskuntakysymyksistä työväen luokan kannalta, sekä käsitellään valtiollisia tapahtumia ja arvostellaan päivän poliittikaa y. m. — Kun on monella kehityksasteella olevia henkilöitä ja he omaavat eri mielipitteet johonkin oppiin nähden, niin syntyy väittely. Suomalaisissa poortitaloissa väitteliänkin paljon väitteliäisiä kysymyksistä, jotka kehitävät puhetta, monesta poortitalon väitteliästä on kehittyntä keskuuteemme agitaattoreita, niin että me voimme hyvällä syyllä pitää mai-

mus on voimassa, eivät paljon pal na. — Tosiin sanoen: elleivät lahtarit olisi myyneet Suomen taloudellisia apu keinoja saksalaisille, niiden määrää mästä hinnasta, niin olisivat he hävinneet. Mitäpä merkitsee Suomen taloudellinen orjuuttaminen kun sillä saatiin pelastettua harvinaivalta. — POORTITALOT YLIOPISTOITA. Kerran eräs papin sälli kauhissaan saarnasi ja sanot: "Amerikan suomalaiset poortitalot ovat jumalattomuuden työsojia, niissä versoo uskonnaan vastainen henki, kaikenlaisen jumalattomuus ja jumalankielinen. Ne ovat päheiden pesä, joissa nuoret miehet oppivat rikoksi ja raqoiksi, niissä oikein urheiluan ri vauksilla." — Emme saata kieltää, ettekö niistä tuonkimalista käsitystä saisi. Mutta saa niistä toisenkinlaisen. Niitä voi pitää suomalaisten työläisten yliopistoina. — On ominaista, että kun kokoontuu paljon nuoria miehiä koolle, niin siinä syntyy hilpeä mieli, keskustelun kaikenlaisista hassuustuksista. Joukossa on kaikenlaisia sälellä, jolla on Kohtalorikas elämäntarina, he tavallisesti ovat avomielisiä ja juttelevat kaikki mitä ovat nähneet ja kuulleet maailmalla. Kun jutut koetaan saada mahdollisimman hauskoiksi, niin ne tulevat höystetyksi riivouksilla aivan kuin itsestään, ilman että olisi paha tarkoitus, ja sinäkin kehitytään niinkuin kaikkensa muussakin, jota viljeillään mahdollisimman pitkälle, valkakaana sel lainen ei olisi suotavaa. — Kun olemme tehneet silmäyksen papillella Ratseella nuorten miesten majalla pitäjällä, valkakaana sel läinän ei olisi suotavaa. — Niissä keskustellaan myöskin hyvistä ja hyödyllisistä asioista, kuten uskonnosta esim., mutta uudenaikainen valitukseen saaneet työläiset antavat hyökkäviä lausuntoita sellaisesta uskonnollisesta käsituksesta mitä papit syöttävät herkkäuskolille ja tietämättömillä ihmisille. Se se kauhittuutta pappeja, että joutok ojttelevat ja keskustelevat omintakeisesti usknonnasta. Niissä myös keskustellaan yhteiskuntakysymyksistä työväen luokan kannalta, sekä käsitellään valtiollisia tapahtumia ja arvostellaan päivän poliittikaa y. m. — Kun on monella kehityksasteella olevia henkilöitä ja he omaavat eri mielipitteet johonkin oppiin nähden, niin syntyy väittely. Suomalaisissa poortitaloissa väitteliänkin paljon väitteliäisiä kysymyksistä, jotka kehitävät puhetta, monesta poortitalon väitteliästä on kehittyntä keskuuteemme agitaattoreita, niin että me voimme hyvällä syyllä pitää mai-

Judistakaa tilauksenne ajoissa ettei lakkautusta lehden lähettämiseksi tule tapahtumaan!

ole tullut useaan päivään puuttuneeksi koko tilauskilpailututtu. Olen ajatellut, että antaapahan nyt Friskon vanhojenpoikien koettaa, pärjäävätkö fortbraagiläisille, tai miten Astoria lähtee kaikille toisille yhteensä. — Olin illalla varovaisuuden vuoksi varannut tukon uusia tilauksia taskuuni, joten esitin ne ensin ja sitten kysyin, miten paljon muilla jo on. Ja olihan niitä.

Astorian osalle oli merkitty 274 pistettä, Fort Braggin 76, San Franciscon 63, Portlandin 30, Aberdeenin 60, Hoquiamin 48, Berkeleyn 36 ja Eurekaan 12. — Kuten näkyy, ei Astoria lähesään pärjää kaikille, mutta puolile se pärjälle, vaikka parhaatkin valitsee, eikä kaksi kolmasosaakaan vielä vaakaa pahasti puoleen vielä.

Kyllä Friskon vanhojenpoikien pitäisi saada enemmän mailman hönömiä puoleensa, mutta ei sellaisella toimetomudella, jota tämä tilausten otto osottaa, eikä se parantamisen vara varsinkin kukaan ole muiltakaan. Ja kun oivain totuuden sanoo, niin paljon sitä olisi varaa Astoriassakin jos täällä olisi useampia sellaisia asoitsijoita, kuia pari ovat niin silloin oltaisien ensi lauantain mennessä siinä, mihiin Astoriassa pitäisi päästä, nimittäin saatu se kolmesotaa uutta tilaajaa, jota lähdetään hakemaan toista kuukautta sitten.

Ja tietysti muualla, joiden kilpailuakaan on pitempi, seurataan astoriaisten esimerkiksi edes tässä lehdenlevityksessä, niin hyväksyttävä ja esimerkiksi kelpoamattomina kuin niitä muissa suhteissa yleensä pidetäänkin. — Juhan-Kustaa.

KATSAUKSIA

Yksin rauhanneuvotteluissa.

Hyvä ystäväni Savon Jaäkari, joka ei okeakaan pitkään aikaan kunnioittanut lukijoitamme kirjotuksillaan, esiintyy jälleen tässä numerossa, ja kumma kyllä tällä kertaa rauhanneuvotteluissa — ei tosin meidän välillemme rauhan saamiseksi, vaan S. S. Järjestön ja sitä repineen i. w. w.-läisjoukon välillä. Koska ei Jaäkari ole ensin pyrkinyt sovintoon minunkanssani, niin leimaan kuin leimaankin hänen rauhanhankkojussensa keipaamattomaksi, jopa tarpeettomaksikin, yksipoliseksi haaveiluksi.

Ei ole totta, että sosialistipuolueesta olisivat poistuneet ne "epäkohdat", joiden takia i. w. w.-läiset kääntyivät sitä vastaan, vaikkapa puolueesta onkin jäänyt pois muutamia niitä henkilöitä, joiden olemassaolo tehtiin siksi kiiveksi, jonka takaa puolueen varsinaisia periaatteita vastaan käytiin taistelua. Sosialistipuolueesta on mennyt herrasmiehiä samaan sakkiiin johon menivät nekin herrasmiehet, joita i. w. w.-läiset siihen aikaan suurimmin ihailivat, nimittäin Frank Bohnin hengenheimolaiset. Mutta puolueen varsinaisen periaatteen, nimittäin valtiollisen vallan valtaaminen työväestön käsiin ei ole hituistakaan muuttanut; eikä kai tulekaan muuttamaan; mitään oireita ei sinnepäin ainakaan ole näkynässä.

"Porvarillisesti ajatteleva Hilutunen" ei ollut ollenkaan haajannuksen syynä, eikä hänen poistumisensa siis lähennä "pohjajoukkoja" järjestöömme: liikkeitemme raha-asiat eivät ole koskaan olleet riidan aiheena